

ת"פ (חדרה) 68010-05-24 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות חדרה נ' אביעד בן פורת

ת"פ (חדרה) 68010-05-24 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות חדרה נ' אביעד בן פורת שלום חדרה
ת"פ (חדרה) 68010-05-24
מדינת ישראל - שלוחת תביעות חדרה
באמצעות עו"ד עדי נשר
נגד
אביעד בן פורת (עציר)
באמצעות עו"ד תאופיק ג'בארין
בית משפט השלום בחדרה
[03.01.2025]
כבוד השופט ערן זלר
החלטה

החלטה

רקע

1. כתב האישום מייחס לנאשם עבירות שבמרכזן תקיפה ואיומים כלפי המתלוננת בתיק. הנאשם כפר באישום ועד כה התקיימו שני דיוני הוכחות בהם נשמעו עדי תביעה. המאשימה מבקשת להגיש לתיק בית המשפט את כל הודעות המתלוננת במשטרה.
2. בישיבת ההוכחות הראשונה נשמעה עדות המתלוננת. בחקירתה הנגדית הגיש הסנגור שתיים מהודעותיה במשטרה; הוא עימת אותה עם חלקים מהן, אשר מלמדים לשיטתו על סתירות בין דברים שאמרה בהן לבין אלה שאמרה בעדותה.
3. בדיון שלאחר מכן ביקשה התובעת להגיש את יתר הודעות המתלוננת במשטרה, על מנת שלבית המשפט תהיה לדבריה תמונה מלאה בנוגע לדברים שמסרה בחקירותיה.
לדברי ב"כ המאשימה המתלוננת נחקרה 8 פעמים, ולפי שרק שתיים מהודעותיה הוגשו הרי שבפני בית המשפט תמונה חלקית בלבד. היא הטעימה כי יש קושי בכך שהסנגור טוען לסתירות בין דברי המתלוננת במשטרה לאלה שבבית המשפט, שעה שלא כל הודעותיה הוגשו; מה גם שבשתיים שכן הוגשו התייחסה המתלוננת לדברים שמסרה בהודעות מוקדמות יותר שנגבו ממנו. התובעת הבהירה כי היא אינה מבקשת להגיש את ההודעות כדי לקבוע ממצאים עובדתיים על יסוד האמור בהן, אלא אך לשם עניין הסתירות הנטענות.

4. ב"כ הנאשם התנגד לבקשה. לדבריו, לאחר שהסתיימה עדות המתלוננת אין מקום להגיש את הודעותיה. הוא ציין, כי ניתן אמנם להגיש הודעות עד, אך מדובר בחריג שאפשרי רק במקרים מסוימים ומקרה זה אינו נמנה עליהם; עוד ציין, כי הגיש את שתי ההודעות על מנת להוכיח סתירות העולות מדברי העדה בהן, בהשוואה לדבריה בבית המשפט, זאת כדי לקעקע את מהימנותה - ולא לשם הוכחת אמיתות התוכן. לדבריו, התמונה שמונחת בפני בית המשפט מן ההודעות שהוגשו היא אינה חלקית, שכן התובעת חקרה את המתלוננת בחקירה ראשית וחוזרת, ואף רעננה את זיכרונה מתוך ההודעות שהוגשו.

דיון והכרעה

5. בע"פ 88/58 קייזר נ' היועץ המשפטי לממשלה (28.10.58) נדונה השאלה האם מותר לבית המשפט להשתמש בהודעת עד במשטרה, זאת הגם שהצדדים לא הגישו אותה, אם כי חקרו את העד בנוגע אליה. נפסק כי "אין זה מתקבל על הדעת שאסור יהיה לשופט לראות את כל ההודעה אחרי שצוטטו לפניו חלקים רבים מתוכה. כי אחרת קיימת סכנה ממשית, שהשופט יקבל תמונה מוטעית ממה שהעד הודיע למשטרה..".

צוין כי הוחלט לקבל את ההודעה כמוצג - לאחר שניתנה לצדדים הזדמנות לחקור את העד ולאחר שהעד אישר את אמיתות תוכנה. פסק דין זה משקף את חוסר הנוחות ממצב בו מתקיימת חקירה נגדית של עד על הודעתו, אך בית המשפט אינו מקבל אותה לעיונו.

בע"פ 11/58 מנקס נ' היועץ המשפטי לממשלה (17.12.58) הוטעם כי הודעה כאמור אם תוגש, לא תהיה כשרה "כעדות שמיעה" לשם הוכחת אמיתות תוכנה, אלא תשמש רק כדי לבחון אם הדברים שאמר העד בבית המשפט סותרים את אלה שאמר בהודעתו (דברי כב' השופט לנדוי בעמ' 1920, ודברי כב' השופט זוסמן בעמ' 1956). בע"פ 697/79 הרצל כהן נ' מדינת ישראל (14.4.80) הבהיר בית המשפט כי הצד שהביא את העד אינו רשאי להגיש את המסמך ממנו רוענן זכרונו, אך אם הצד האחר חוקר את העד על אותו מסמך - יש להגישו לבית המשפט. גם במקרה זה הודגש כי הגשת המסמך אינה הופכת אותו לראיה העומדת בפני עצמה "אלא רק לאמצעי לבחינת אמיתותו של העד" (ראו דברים דומים גם בע"פ 406/78 בשירי נ' מדינת ישראל (16.5.80)). עוד נקבע, כי אין מקום לשלול מבית המשפט את שיקול הדעת להחליט לעיין במסמך ככל שהדבר נראה לו נחוץ, אף אם המסמך שימש רק את הצד שהביא את העד:

"מן הראוי שתוענק לבית-המשפט הסמכות לעיין במסמך, לפי שיקולו, לצורך החלטתו בדבר מהימנות העד גם אם המסמך לא שימש את הצד השני ... ובלבד שבית-המשפט שוכנע ... כי יש למסמך משקל מהותי לצורך בירור שאלת המהימנות וכן כי השימוש במסמך על-ידי הצד שהביא את העד נעשה בתום לב לשם ריענון הזיכרון בלבד ולא מתוך כוונה סמויה להוכיח עקביותו של העד".

בע"פ 759/80 יהודה כהן נ' מדינת ישראל (15.6.81) הלין המערער כי בית המשפט קיבל לעיונו לא רק את ההודעה עמה עומת עד התביעה בחקירתו הנגדית ע"י ההגנה, אלא שבעת חקירתו החוזרת ע"י התביעה, הותרה הגשתה של הודעה נוספת שלו. נפסק כי בכך "לא נגרם כל עוול למערער מאחר שבית המשפט החליט מפורשות, שלמרות הגשתה של ההודעה הנוספת במסגרת החקירה החוזרת בלבד תתאפשר לסניגור הצגת שאלות בקשר להודעה האמורה, וכך גם נעשה". כלומר, כל עוד ניתנת להגנה אפשרות להתייחס בחקירתה הנגדית גם להודעה הנוספת שהוגשה, לא נפגעת הגנת הנאשם.

6. במעלה הדרך פסקו בתי המשפט בהתאם לעקרונות שהותוו. ראו למשל את הניתוח המפורט שנעשה בת"פ (מחוזי ב"ש) 19696-12-10 מדינת ישראל נ' אלקיניב ואח' (24.6.13). נקבע כי הלכה היא שעד תביעה שנחקר על סתירות באמרותיו הקודמות - יש להגיש; ובהיעדר בקשה כזו מצד ההגנה רשאית התביעה להגיש את הודעותיו - כדי לאפשר לבית המשפט לבחון את הסתירות וכדי לאפשר לתביעה לטעון שאין בהן ממש. בית המשפט הפנה למספר החלטות שניתנו בבתי משפט מחוזיים אחרים, למשל: ת"פ (ת"א) 4046/09 מדינת ישראל נ' קונין (24.3.10); ת"פ (חיפה) 1896-01-09 מדינת ישראל נ' סעיד (7.7.09) שם נאמר בין היתר כי הרציונל שבבסיס קביעות בתי המשפט על הגשת הודעות הוא "ראיית התמונה בשלמותה, על מנת למנוע הטעיית ביהמ"ש...".
7. ההגנה לא חלקה על כך כי המתלוננת מסרה את האמרות במשטרה - אלה שהוגשו ואלה אותן מבוקש להגיש; הסנגור הנכבד אף שאל את העדה שאלה שהתייחסה לכלל הודעותיה (ראו בעמ' 21 ש' 10 - 11) והיא אף התייחסה בעדותה לכך שבמשטרה אמרה "הרבה דברים" והיא משיבה לפי מה שהיא זוכרת (עמ' 35 בש' 31). לסנגור הייתה אפוא אפשרות מלאה לחקור נגדית את העדה בנוגע לכלל ההודעות שמסרה, והוא התמקד בשתיים אותן הגיש, וחקר אותה על סתירות בין דברים שאמרה בהן לבין דבריה בבית המשפט.
8. לא נכון יהיה אם בית המשפט יבחן קיומן של סתירות בין דברי העדה בפניו לבין אלה במשטרה, רק על יסוד חלק מהודעותיה. נכון יותר כי בחינת הסתירות הנטענות על ידי ההגנה תיעשה אל מול תמונת הדברים המלאה של דברי העדה ולא חלקם; בהעדר מלוא ההודעות, התמונה שתצטייר עשויה להיות מוטעית או חלקית, והדעת נותנת כי מתן פירוש נכון לדברים של עד צריכה להיעשות תוך קריאת כל אמרותיו כמכלול תוך הבנת הקשרי הדברים (השוו: ת"פ (מחוזי ים) 14634-12-21 מדינת ישראל נ' מונטג (16.4.24).
- זה הרציונל העומד ביסוד בקשת המאשימה להגיש את כלל הודעות המתלוננת, והוא מקובל עלי.
9. אכן, הדברים אינם מלמדים כלל וכלל על היתר גורף לתביעה להגיש את כל הודעותיו של עד לאחר שהסנגור הגיש רק חלק מהן; הדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט בהתאם לרלוונטיות לעניין (ראו: ת"פ (מחוזי ת"א) 39392-09-15 מדינת ישראל נ' בהרי (2.5.16). יש גם טעם בטענת הסנגור כי בעת עדות המתלוננת בבית המשפט התובעת לא ביקשה להגיש את אמרותיה האחרות. עם זאת, בניסבות בהן ההגנה יכולה הייתה לחקור את העדה על כל הודעותיה, וממילא מבוקש להגישן רק לשם בחינת מהימנותה בדרך של בחינת סתירות - ולא לשם הוכחת אמיתות תוכן דבריה במשטרה - הרי שהגשת כלל הודעות לא תגרום לענ"ד לעיוות דין. זאת גם בשים לב לכך שפרשת התביעה בעיצומה ומרחב האפשרויות העומדות להגנה הוא רב.
10. מקובל עלי כי לא בכל מקרה מסוג זה יש לקבל את כלל הודעות העד במשטרה. יש לשקול האם ניתן לקבוע ממצאי מהימנות מבלי שכל אמרות החוץ שלו הוגשו, ויש לבחון את הזיקה בין דבריו בעדותו לבין אלה שבהודעותיו - וככל שזו גבוהה יותר נראה שיגבר הצורך לקבל את ההודעות (ראו: ת"פ (קריות) 14859-07-13 מדינת ישראל נ' חלבי (14.1.14).
- כתב האישום עוסק בעיקרו במספר אירועי אלימות נטענים, שהיו ממוקדים, התבצעו על ציר זמן קצר והקשר ביניהם הוא ממשי וקרוב. יצוין גם כי בשתי ההודעות שהוגשו הופנתה המתלוננת ונשאלה על הודעות קודמות שמסרה, כך שאין מדובר במסכת נפרדת - אלא בשורה של הודעות שניתנו סביב אותו נושא שהוא אינו רחב במיוחד. הדבר מצביע כי מעל פניו קיימת זיקה הדוקה בין דברי העדה בבית המשפט לאלה שבהודעותיה, מה שלטעמי מחזק את המסקנה כי על בית המשפט לראות את תמונת הדברים המלאה.
11. סיכומם של דברים הוא שאני מקבל את בקשת המאשימה והיא תוכל להגיש את כל הודעותיה של המתלוננת במשטרה.
- ניתנה היום, ג' טבת תשפ"ה, 03 ינואר 2025, בהעדר הצדדים.